

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

ในบรรดาปัญหาสังคมทั้งหลายที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ปัญหาอาชญากรรมนับว่าเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยตรง และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศชาติ กล่าวได้ว่าปัญหาอาชญากรรมเป็นตัวทำลายสังคมทำให้สังคมเสื่อม สังคมไม่เจริญเท่าที่ควรกลายเป็นสังคมที่ขาดความมั่นคง

สาเหตุที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมของบุคคลนั้นมีการศึกษาพบว่าประกอบด้วยสาเหตุหลักที่สำคัญ 2 สาเหตุได้แก่สาเหตุทางด้านร่างกายและจิตใจ และสาเหตุทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ในบรรดาสาเหตุต่างๆที่ทำให้บุคคลประกอบอาชญากรรมนั้น ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ปัจจัยด้านชุมชนที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการคบค้าสมาคมกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน นับว่ามีอิทธิพลต่อการประกอบอาชญากรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก

ดงที ฉันทนพ ชูบำรุง (2540ก : 94) กล่าวไว้ว่า สถาบันสังคมมีส่วนส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรมได้ เช่น สถาบันครอบครัวอาจจะทำให้เกิดอาชญากรรมหากครอบครัวแตกแยกหรือทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์พอ มีความผิดปกติทางสังคม ทางศีลธรรม ทางวัฒนธรรมหรือขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า“ครอบครัวเป็นด่านแรกในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมในสังคม” (Dallos and Mclaughlin 1989 : 15 อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2542ก : 1) ซึ่งจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย อธิบายขยายความว่า เป็นคำกล่าวที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของครอบครัวในฐานะเป็นจุดศูนย์กลางที่รับผิดชอบในทางสังคมเบื้องต้นแก่เด็กทั้งหลาย กล่าวคือสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสร้างเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าสำหรับประเทศ ขณะ

ครอบครัวมีความบกพร่องในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การขัดเกลาทางสังคม หรือมีเหตุปัจจัยที่ไม่อาจทำให้สถาบันครอบครัวสามารถกระทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์แล้ว เด็กและเยาวชนซึ่งมีสัมพันธภาพต่อนั่นแห่งชีวิตที่ใกล้ชิดอย่างยิ่งกับสถาบันดังกล่าวย่อมได้รับการเรียนรู้ที่บกพร่อง ผิดพลาด และเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม บ่มเพาะนิสัยความประพฤติที่ขัดแย้งกับแผนการดำเนินชีวิตที่พึงงาม เห็นผิดเป็นชอบ นำมาซึ่งปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมายในที่สุด ซึ่งเมื่อนั้นอาจกลับกลายเป็นว่า ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่สร้างหรือผลิตอาชญากรและเด็กและเยาวชนกระทำผิดให้แก่สังคม

ในด้านปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจนั้น สาเหตุทางเศรษฐกิจนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องร่วมไปกับสาเหตุปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง จึงทำให้บุคคลต้องออกไปแย่งชิงแข่งขันกันทำงาน เพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัว ในขณะที่การจ้างงานก็มีน้อยลงอันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จึงทำให้มีผู้ไม่มีงานทำจำนวนมากและเมื่อไม่สามารถหารายได้ด้วยวิธีสุจริตได้ ก็มีส่วนผลักดันให้หันไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้

สาเหตุทางด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านชุมชนที่อยู่อาศัยก็มีอิทธิพลต่อความประพฤติของบุคคลที่อยู่ในละแวกบ้านนั้น ตามที่ ประเทือง ธนียผล (2538:137) กล่าวว่าชุมชนที่มีความประพฤติและวัฒนธรรมไปในทางดีแล้ว บุคคลในชุมชนนั้นก็มักมีความประพฤติไปในทางเดียวกัน มิฉะนั้นจะเข้าอยู่รวมกลุ่มกับเขาไม่ได้

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในสังคมซึ่งก็ย่อมจะหนีไม่พ้นที่จะต้องมีการวิจัยสาเหตุที่คล้ายคลึงกับการก่ออาชญากรรมของผู้ใหญ่ จึงมีผู้กล่าวถึงการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนไว้ว่า การลดจำนวนการกระทำผิดของเยาวชนจะนำไปสู่การลดจำนวนอาชญากรรมในสังคม ซึ่ง ประธาน วัฒนวาณิชย์ (2530 : 1) คาดหมายว่าเด็กที่กระทำผิดในวันนี้อาจเป็นอาชญากรในวันหน้า แม้ว่าจะมีอาชญากรบางส่วนเท่านั้นที่เคยกระทำผิดตอนเป็นเด็กและเยาวชน แต่ก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญซึ่งควรเร่งแก้ไขมิให้ทวีความรุนแรงขึ้น

เพราะว่าเด็กและเยาวชนเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย ในอนาคต จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ได้ทำการสำรวจจำนวนเด็กและเยาวชนทั่วประเทศในปี พ.ศ.2542 พบว่า มีเด็กอายุ 10-14 ปีจำนวน 5.476 ล้านคน เยาวชนอายุระหว่าง 15-19 ปีมีจำนวน 5.722 ล้านคน รวมจำนวนเด็กและเยาวชน 11.198 ล้านคน (ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี)

จากสถิติจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางพบว่า มีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและศาลมีคำพิพากษาว่ากระทำผิดนำส่งตัวมายังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ.2538-2542 สามารถแสดงเป็นตารางจำนวนเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาว่ากระทำผิด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2538-2542

ปี	จำนวนผู้ถูกจับ	ศาลพิพากษาว่ากระทำผิด
2538	20,419	14,670
2539	23,591	17,762
2540	30,668	23,691
2541	38,472	29,225
2542	37,388	32,333

ที่มา : กองวิชาการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

และนอกจากนี้ยังพบว่า มีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจำนวนหนึ่งเมื่อถูกศาลตัดสินให้เข้ารับกระบวนการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจเด็กและเยาวชนเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทักษะคติ และไม่สามารถกลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดีได้ และเมื่อได้รับการปล่อยตัวกลับออกสู่สังคมภายนอกก็ยังคงกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก และก็ถูกจับมาทำการฝึกอบรมซ้ำอีก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่ปี 2538-2542

ปี	ศาลพิพากษาว่ากระทำผิด	จำนวนผู้กระทำผิดซ้ำ
2538	14,670	2,451
2539	17,762	2,740
2540	23,691	3,715
2541	29,225	5,207
2542	32,333	5,099

ที่มา : กองวิชาการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

และจากการศึกษาวิจัยของ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2541ข : 8-9) เกี่ยวกับแนวโน้มการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในช่วง 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2541-2550) ในขั้นตอนของคดีที่เข้าสู่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง พบว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีสถิติแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คือเพิ่มจาก 26,783 คดี เป็น 65,064 คดี หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 182.2 ของคดีเมื่อสิ้นปี พ.ศ.2540 (ซึ่งมีคดีอาญาขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัว จำนวน 23,057 คดี) โดยคดีความผิด พรบ.ยาเสพติดให้โทษ เป็นประเภทคดีที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นมากที่สุด โดยเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มจะกระทำผิดในคดียาเสพติดเป็นจำนวนมาก เป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 35.9 ของจำนวนคดีทั้งหมดที่ขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัวในปี พ.ศ.2550 และเมื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นของคดียาเสพติดระหว่างปี พ.ศ. 2538-2539 และปี พ.ศ.2539-2540 แล้ว พบว่า ช่วงปี พ.ศ.2538-2539 มีอัตราการเพิ่มของคดียาเสพติดในเด็กและเยาวชนเพียงร้อยละ 23.3 ขณะที่อัตราการเพิ่มของคดียาเสพติดในเด็กและเยาวชนช่วงปี พ.ศ.2539-2540 เพิ่มขึ้นสูงมากถึงร้อยละ 48.2 ทำให้ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งเป็นการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนโดยทั่วไปตกลงเป็นคดีอันดับสองทันที

จะเห็นได้ว่าแนวโน้มในการกระทำผิดความผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านั้น มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้จะเป็นผลจากการที่รัฐมีนโยบายเร่งรัดการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจังหรือด้วยเหตุผลอื่นใด ซึ่งถ้าเป็นดังคำคาดการณ์ของงานวิจัยที่กล่าวมานั้น ก็จะทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียทั้งงบประมาณในการจัดการกับเด็กและเยาวชนเหล่านี้ อีกทั้งยังต้องสูญเสีย

ประเทศไทยต้องสูญเสียทั้งงบประมาณในการจัดการกับเด็กและเยาวชนเหล่านี้ อีกทั้งยังต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติ และจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างมาก

ดังนั้นจากแนวคิดและเหตุผลตลอดจนความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ว่ามีปัจจัยทางสังคมในด้านใดบ้างที่มีผลทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นกระทำผิดซ้ำอีก โดยศึกษาจากปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจ การคบเพื่อน กระบวนการฝึกอบรม ฐานความผิด และพฤติกรรมภายหลังออกจากสถานฝึกและอบรมของเด็กและเยาวชนว่ามีผลต่อการกระทำผิดซ้ำหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไปและลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหากการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะ เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรุณา) สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปรานี) และสถานกักและอบรม (บ้านอุเบกขา) ซึ่งสังกัดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น และเป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะในปัจจัยทางด้านสังคม อันเนื่องมาจากผู้วิจัยมีความต้องการที่จะทดสอบปัจจัยทางด้านสังคมให้ถ่องแท้ว่ามีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยทางสังคมด้านใดบ้าง ที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทั่วไป และลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการใช้มาตรการป้องกัน และแก้ปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในอนาคตต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในรายละเอียดต่อไป